

Agnieszka Kaczmarczyk

Miejskie Przedszkole nr 1 im. Misia Uszatka w Częstochowie

Aleksandra Kupka-Kucharska

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Jaworznie

Iwona Walczak

Szkoła Podstawowa nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie

Barbara Wawrzak

Szkoła Podstawowa nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie

Rola rodziny w kształtowaniu kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży

Od wielu lat instytucje zajmujące się problematyką książki i czytelnictwa prowadzą badania czytelnictwa dzieci i młodzieży. Placówkami, które do nich należą są między innymi Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej oraz Instytut Badań Edukacyjnych. Badania mają na celu określenie czynników wpływających na rozwój czytelnictwa wśród dzieci, wyodrębnienie preferencji czytelniczych dzieci i młodzieży, wpływu środowiska rodzinnego i rówieśniczego na dokonywanie wyborów literackich oraz określenie stosunku uczniów do

lektur szkolnych. Jeden z badanych obszarów dotyczy społecznych sytuacji inicjacji literackich, wzorów czytelniczych wyniesionych z domów rodzinnych¹. W opublikowanym w 2014 roku raporcie *Czytelnictwo dzieci i młodzieży* Zofia Zasacka zwraca uwagę, iż: *Skutecznym sposobem socjalizacji do czytania niezależnie od środowiska społeczno-kulturowego rodziny jest głośne czytanie dzieciom w wieku przedszkolnym przez ich opiekunów (matki, ojców, dziadków) bajek, wierszy i innych utworów literackich. Praktyki te dostarczają ważnych i pozytywnych doświadczeń dzieciństwa, które sprzyjają pogłębianiu więzi rodzinnych oraz początkom odnajdowania przyjemności w poznawaniu utworów literackich i słuchanych historii. Kształtowana jest w ten sposób umiejętność śledzenia akcji, suspensu, identyfikacji z bohaterem, zaciekawienia opowiadaną historią – wszystkich tych elementów, które są odpowiedzialne za postawę zaangażowania w lekturę i wewnętrzne motywacje czytelnicze*².

¹ Z. Zasacka: *Czytelnictwo dzieci i młodzieży* [on-line]. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, 2014. [dostęp: 02.06.2017]. Dostępny w internecie: <http://eduentuzjasci.pl/publikacje-ee-lista/raporty/203-raport-z-badania/czytelnictwo-dzieci-i-mlodziezy/1184-czytelnictwo-dzieci-i-mlodziezy>.

² Tamże, s. 159.

Ważna rola w kształtowaniu pozytywnych postaw czytelniczych przypada rodzinie i najbliższemu środowisku dziecka. W niej bowiem od najmłodszych lat dziecko uczy się kultury czytelniczej oraz pogłębia swoją wiedzę z zakresu literatury. Wiedzą o tym również nauczyciele, którzy zachęcają rodziców do wspólnego czytania książek i czasopism oraz wykorzystywania zasobów bibliotek dla dzieci. Nauczyciele poszerzają swoją wiedzę i umiejętności w zakresie promocji czytelnictwa przez uczestnictwo w różnych formach doskonalenia zawodowego. Jedną z nich była sieć współpracy i samokształcenia „Rola rodziny w kształceniu kompetencji czytelniczych dzieci” koordynowana przez nauczycieli bibliotekarzy Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie – Agatę Arkabus i Annę Płusę. Celem pracy sieci było wypracowanie metod i form rozwijania kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży oraz wymiana doświadczeń. Sieć współpracy i samokształcenia „Rola rodziny w kształceniu kompetencji czytelniczych dzieci” działała w okresie od lutego do czerwca 2017 roku. Uczestnicy sieci dzielili się swoimi pomysłami oraz dobrymi praktykami, które zostały zaprezentowane poniżej.

Agnieszka Kaczmarczyk – nauczyciel wychowania przedszkolnego w Miejskim Przedszkolu nr 1 im. Misia Uszatka w Częstochowie, koordynator projektu „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”.

W roku szkolnym 2016/2017 w Miejskim Przedszkolu nr 1 im. Misia Uszatka w Częstochowie był realizowany projekt edukacyjny „**Mały Miś w świecie wielkiej literatury**” (wersja „Misiaki i przedszkolaki”) pod patronatem Rzecznika Praw Dziecka. Głównym celem projektu było upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci zgodnie z kierunkiem realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2016/2017 oraz rozwijanie współpracy z rodzicami w zakresie kształtowania kompetencji czytelniczych dzieci. Projekt realizowany był we wszystkich grupach wiekowych. Nauczyciele poszczególnych grup przygotowali misie, które wędrowały po domach przedszkolaków z „Dzienniczkiem Podróży”. Obowiązkiem dziecka była opieka nad Misiem Uszatkiem, a zadaniem rodziców – czytanie dziecku i misiowi na dobranoc. Każda rodzina, którą odwiedził Miś Uszatek w „Dzienniczku Podróży” zostawiła dla niego pamiątkę: wpisywała imię dziecka, datę odwiedzin, tytuł przeczytanej książki i wykonywała rysunek ilustrujący przeczytaną bajkę. Projekt cieszył się ogromnym zainteresowaniem zarówno dzieci, jak i rodziców. Autorem projektu jest Pani Aneta Konefał – Dyrektor Miejskiego Przedszkola nr 1 w Kolbuszowej.

Kolejną z form współpracy przedszkola z rodzicami w zakresie kształcenia kompetencji czytelniczych dzieci było zorganizowanie podczas Dnia Rodziny akcji „**Książka nie tylko dla przedszkolaka**”, w trakcie której zarówno dzieci, jak i rodzice wymieniali się książkami, które już przeczytali. Warto zaznaczyć, że w punkcie wymiany książek można było znaleźć książki dla dzieci, książki kulinarne, hobbystyczne, przygodowe, historyczne, kryminały i wiele innych. Każdy rodzic lub dziecko, które przyniosło książkę na wymianę, otrzymywało medal „Przyjaciela książki”. Na stoisku wyeksponowano również słowno-obrazkowe zasady korzystania z książek.

Aleksandra Kupka-Kucharska – komendant 29 Szczepu „Barwne Iskry”, terapeuta zajęciowy w Publicznej Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Jaworznie.

„**Bieg po bibliotece**” jest formą spotkania z książką adresowaną do rodzin, klas szkolnych czy drużyn harcerskich. Celem biegu jest zapoznanie dziecka, a często także rodziców ze strukturą biblioteki, przybliżenie im takich zwrotów jak: sygnatura czy ISBN książki, a także umożliwienie odkrycia jej zasobów.

SCENARIUSZ SPOTKANIA

Dziecko wraz z rodzicami dostaje zaszyfrowaną wiadomość. Celem gry jest jak najszybsze rozszyfrowanie hasła i przekazanie go organizatorowi. Podczas gry liczy się szybkość wykonania zadania, jego bezbłądność oraz zbieranie jak najmniejszej liczby punktów karnych. Hasłem może być cytat ze znanej książki, aforyzm itp. Ważne jest, by wybrane przez nas hasło było mało znane i nie ułożyło się samoistnie np. po odszyfrowaniu pierwszych trzech wyrazów.

Szyfr: każdy wyraz hasła jest zaszyfrowany osobno (tyle ile wyrazów tyle szyfrów, ważne by organizator pamiętał, że jeżeli chce dać różne hasła poszczególnym drużynom, to każde hasło musi zawierać tyle samo wyrazów); poszczególne słowa szyfrujemy w następujący sposób – jako pierwszą informację podajemy sygnaturę książki, następną cyfra to strona książki, kolejna to wers i ostatnia to słowo w wersji np. 825864-sygnatura oznaczająca książkę, 58-strona, 15-wers, 8-słowo w wersji.

Pierwszą czynnością, jaką należy wykonać przy organizacji biegu jest uzyskanie zgody biblioteki i pomocy bibliotekarza. Ważne jest, by zwrócić uwagę na sposób katalogowania książek w bibliotece i uwzględnić to podczas sztyfowania. Najtrudniejszym i najciekawszym momentem w tej grze jest odnalezienie konkretnej książki. Przy tym zadaniu pomocni będą pracownicy biblioteki, przy czym można grę obarczyć klauzulą, że każdorazowe skorzystanie z ich pomocy jest punktem karnym zapisywanym na koncie drużyny. Podczas gry biblioteka ma możliwość zaprezentowania zbiorów, do których zazwyczaj czytelnicy nie mają bezpośredniego dostępu.

Organizując wyżej wymienioną grę warto pamiętać o nagrodzie dla zwycięzców – może to być np. tort lub paczka cukierków, którą wygrani mogą podzielić się z resztą uczestników. Dla młodzieży można grę zorganizować już w wybranej klasie lub sali np. podczas zajęć świetlicowych.

Wyżej wspomnianą grę zorganizowałam pierwszy raz w lutym 2014 roku dla harcerzy z 29 Szczepu „Barwne Iskry” w Gminnej Bibliotece Publicznej w Rudnikach. Została ona bardzo pozytywnie przyjęta przez uczestników i pracowników biblioteki. Zaowocowało to stałą współpracą pomiędzy naszym szczeblem a biblioteką.

„Biwak/wycieczka z książką” oraz **„Bieg na targach książki”** – te formy spotkania z książką powstały na bazie „Nocy z książką”. Okazało się, że są pewne książki, które oprócz prezentowanej historii, mogą służyć jako przewodnik po miejscach jeszcze nieodkrytych, a także pozwalają na nowo, w całkiem inny sposób zobaczyć to, co wydaje się nam znane. Celem biwaku z książką jest wybór jednej pozycji literackiej i za jej pomocą poruszanie się po danym mieście lub regionie. Próbę wczucia się w klimat prezentowany w książce osiągamy dzięki poznaniu miejsc, zabytków, historii, sposobu życia i pracy mieszkańców opisanego miasta lub regionu.

Pierwszy biwak z książką zorganizowałam wraz z kadrą 29 Szczepu „Barwne Iskry” w październiku 2015 roku. Zorganizowany został w Krakowie, gdzie poznawaliśmy miejsca opisane w książce Romy Ligockiej pt. *Dziewczynka w czerwonym płaszczyku*. Lektura przedstawia losy żydowskiego dziecka w okresie okupacji niemieckiej, w czasie drugiej wojny światowej. Podczas naszego pobytu w Krakowie odwiedziliśmy żydowską dzielnicę Kazimierz (wojenne getto opisane w książce), Fabrykę Emalia Oskara Schindlera (Oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa), oglądaliśmy także film *Lista Schindlera*. Ponadto próbując poznać klimat Krakowa odwiedziliśmy Muzeum Inżynierii Miejskiej, Krakowską Manufakturę Czekolady, odbyliśmy wieczorny spacer brzegiem Wisły podziwiając Zamek Królewski. Uczestniczyliśmy również we mszy świętej w Kościele Mariackim. We wszystkich tych miejscach odczytywaliśmy krótkie fragmenty książki, w których są one opisane.

Podczas biwaku dzieci i młodzież uczestniczyli w Międzynarodowych Targach Książki, które w tym okresie odbywały się w Krakowie. W czasie targów zorganizowałam bieg harcerski (rodzaj podchodów z zadaniami do wykonania), którego zadaniem było skierowanie harcerzy do najciekawszych punktów targów. Wśród zadań należy wymienić:

- zdobyć autograf pisarza;
- dowiedz się, która z bajek jest najdłużej wydawana;
- znajdź słownik z największą liczbą haseł;
- przeprowadź wywiad z wystawcami „Dlaczego tutaj jesteście”;
- zdobyć przynajmniej trzy tytuły książek, które ukazały się po raz pierwszy na targach (nowości wydawnicze).

Taka forma zwiedzania targów zapewniła atrakcyjnie spędzony tam czas oraz bezpieczeństwo uczestników, gdyż każda z grup miała swojego opiekuna.

W roku szkolnym 2016/2017 biwak z książką odbył się w Katowicach, a motywem przewodnim była książka Kazimierza Gołby *Wieża spadochronowa*.

Rola rodziców:

1. Ważnym aspektem podczas organizowania wyżej wymienionych wyjazdów jest świadomość dużego ruchu miejskiego, konieczność ciągłego przemieszczania się za pomocą środków komunikacji miejskiej, szybkiego przedostawania się pomiędzy zwiedzanymi punktami, a co za tym idzie konieczność zapewnienia wzmoczonego bezpieczeństwa. Dlatego tak bardzo pomocni okazują się rodzice uczestników, którzy są dodatkowymi opiekunami.
2. Warto przed biwakami zorientować się, czy wśród rodziców dzieci nie ma kogoś, kto by znał miasto, do którego się wybieramy. Można wówczas poprosić taką osobę o pełnienie roli przewodnika i zaprezentowanie ciekawych historii. Warto tutaj wspierać się pomocą nie tylko rodziców, ale także dalszej rodziny.

3. Ciekawą formą wypoczynku, która może zostać zainspirowana biwakiem harcerskim jest także indywidualny wyjazd dziecka z rodzicami śladem wybranej wspólnie książki.

4. Należy także pamiętać, że to dzięki finansowemu wsparciu rodziców takie wyjazdy są możliwe.

„**Noc z książką**” organizowana może być dla: klas szkolnych, drużyn harcerskich, gromad zachowowych. Ogólnie wszędzie tam, gdzie uczestnicy danej grupy potrafią już czytać, niekoniecznie płynnie. Celem jej jest wzajemne rekomendowanie książek, które dzieci fascynują i interesują. Forma ta jest bardzo atrakcyjna dla dzieci i młodzieży, ponieważ:

1. W młodym wieku każda noc spędzona poza domem rodzinnym, w gronie rówieśników, przyjaciół jest pasjonującym przeżyciem.

2. Powyższe spotkanie jest imprezą, którą uczestnicy współtworzą wraz z opiekunem – organizatorem, a więc mają realny wpływ na jej przebieg.

3. W zależności od stopnia zażyłości w grupie – może ono służyć wzajemnemu poznaniu się lub głębszej integracji.

4. Atmosfera tajemniczości wytworzona podczas tej nocy oraz forma „biletu wstępu”, który na nią obowiązuje, wywołuje wśród uczestników poczucie uczestnictwa w spotkaniu ekskluzywnym i zastrzeżonym dla wybranych.

Bardzo ważną rolę przy tym spotkaniu odgrywają rodzice. To oni:

- przywożą i odwożą dzieci,
- zapewniają poczęstunek,
- pomagają dziecku wybrać odpowiednią literaturę.

Ciekawą odmianą tych zajęć jest zaproszenie do nich rodziców z prośbą o zaprezentowanie książek, które oni czytali będąc w wieku uczestników. Przy takich zajęciach okazuje się, że są książki „nieśmiertelne” budzące zainteresowanie i ciekawość w każdym pokoleniu. Z drugiej strony dzięki takim zajęciom możemy „przywrócić do życia” książki nieodkryte przez obecne pokolenie. Ciekawym zjawiskiem jest także to, że często po tych spotkaniach rodzice sięgają ponownie do literatury dziecięcej i młodzieżowej, twierdząc przy tym, że czują się jakby ubyłoby im znacząco lat. Bardzo ważnym aspektem jest także integracja, która następuje między rodzicami a dziećmi, a którą obserwujemy podczas zajęć z książką i zajęć ruchowych. Często ta na nowo odkryta więź przenoszona jest na życie codzienne.

SCENARIUSZ

1. Biletem wstępu są przyniesione przez każdego z uczestników dwie książki, które są mu szczególnie bliskie.

2. Na miejsce spotkania należy wybrać przestrzenną salę, która daje możliwości swobodnego rozlokowania uczestników pozostawiając sporą przestrzeń wolną, która będzie wykorzystywana do zajęć ruchowych.

3. Sprzęt: wygodne materace, lateksy, na których rozlokowani są uczestnicy, świece, lampka biurkowa, ewentualnie sprzęt nagłaśniający, duża kartka formatu A1 lub nawet A0, coś do pisania np. marker.

4. Scenografia: uczestnicy siedzą w kole na materacach, pośrodku np. na krążku drewna ustawione są świece, w jednym miejscu kręgu mamy lampkę do czytania.

5. Przebieg zajęć:

Prowadzący rozpoczyna zajęcia krótką gawędą, opowiadaniem o tym, czym dla niego są książki. Może tutaj odwołać się do sławnych cytatów, własnych przeżyć lub zasłyszanych opowieści. Po wstępie uczestnicy wspólnie tworzą mapę świata książek. Przy wykorzystaniu arkusza papieru powstaje np. tabelka lub gwiazda z tematyką przyniesionych przez uczestników książek. Pojawia się np. romanse, komiksy, fantastyka itp. Następnie uczestnicy po kolei siadają w świetle lampki, która oprócz świec jest jedynym źródłem światła na sali. Po zaprezentowaniu tytułu książki jest on wpisywany w odpowiedni dział na mapie (może to zrobić jedna osoba lub każdy z uczestników – wtedy mapa będzie zindywidualizowana dzięki różnorodnym charakterom pisma). Następuje teraz odczytanie wybranego wcześniej fragmentu książki (zazwyczaj jest to jedna strona) i opowieść, dlatego akurat ta książka jest tak fascynująca dla przedstawiającego, że postanowił ją zaprezentować. Osoba odpowiedzialna za przebieg zajęć musi mocno pilnować, by podczas opowieści nie została zdradzona puenta książki lub nie zostały ujawnione zbyt liczne szczegóły.

W ten sposób prezentuje się kilka osób, a następnie robimy przerwę, podczas której proponujemy zebrany zabawie ruchowe. Bardzo dobrze tutaj spełniają swoją rolę tańce integracyjne, ponieważ dzięki muzyce i ekspresyjnym ruchom pobudzamy dzieci i zapewniamy możliwość rozruszania się. W tym momencie możemy także wykorzystać harcerskie piosenki i zabawy lub krótkie zawody sportowe. Po przerwie ruchowej gasimy światła i wracamy do tajemniczego świata książek.

Podczas wystąpienia prezentowana jest jedna książka (następna w drugiej turze).

6. O czym należy pamiętać:

- uczestnicy zaproszeni na noc z książką powinni być w podobnym (zbliżonym) wieku, co zapewnia odpowiedni do wieku dobór książek,
- powinniśmy zapewnić dostęp do napojów oraz przekąsek,
- ważne jest, by zapewnić kilka przerw, podczas których uczestnicy będą mogli skorzystać z toalety czy wymienić się wrażeniami,
- każdy z uczestników na noc z książką oprócz książek przynosi również śpiwór,
- dobrą praktyką jest pozwolenie, by osoby zmęczone położyły się spać w śpiworach w kręgu. Do samego końca zajęć pozostaną nam najwytrwalsi i najczęściej najstarsi.

Zaprezentowaną tu formę spotkania z książką zorganizowałam pierwszy raz w lutym 2015 roku w Publicznym Gimnazjum im. A. Wajdy w Rudnikach dla harcerzy 29 Szczepu „Barwne Iskry”. Forma ta zyskała wielki aplauz wśród uczestników i od tego czasu jest cyklicznie organizowana. W dzisiejszych czasach często zarzuca się, że dzieci i młodzież nie czytają książek, tymczasem na naszych spotkaniach nie brakuje chętnych do ich prezentacji. Od pierwszego spotkania książki, które zostały zaprezentowane, stale są wymieniane między członkami naszego szczebu. Serdecznie polecam tę formę spotkania z literaturą.

Barbara Wawrzak – nauczyciel Szkoły Podstawowej nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie.

Akcje promujące czytelnictwo wśród uczniów klas młodszych

Jak bardzo ważny jest kontakt z książką, to my nauczyciele doskonale wiemy. Czytanie może uchronić dziecko przed uzależnieniem od komputera i telewizji oraz dostarczyć pozytywnych wrażeń i doznań poprzez codzienny kontakt z literaturą. Ważną rolę odgrywają rodzice, którzy angażując się w projekty czytelnicze, stają się autorytetem dla swoich dzieci i wzorem do naśladowania. Jeśli czyta rodzic, czyta też dziecko.

W klasie pierwszej byłam koordynatorem promocji czytelnictwa i włączyłam rodziców do projektu „Czytanie na dywanie”. Raz w tygodniu, rodzic przychodził do klasy z wybraną przez swoje dziecko ulubioną książką i czytał 20 minut. Później zadaniem uczniów było odpowiedzieć na pytania związane z tekstem lub narysować ilustrację do wysłuchanej lektury. Przyznam, że bardzo dobrze bawili się zarówno rodzice, jak i dzieci. W klasie drugiej postanowiłam, że akcja czytelnicza będzie kontynuowana w formie odwróconej – to uczniowie będą czytać swoim bliskim, w ramach kolejnego projektu „Czytam swoim bliskim”. Celem tego projektu było wspólne spędzenie czasu z rodzicami, którzy słuchają jak czytają ich dzieci. Zadaniem rodziców było również potwierdzenie podpisem i datą czasu czytania, a uczniowie otrzymywali listki, które przyklejali przy swoim nazwisku. Uczniowie w mojej klasie czytają chętnie i dużo, co potwierdza liczba wypożyczonych książek w bibliotece szkolnej.

W zakresie współpracy z rodzicami, którzy rozwijają kompetencje czytelnicze i zamiłowanie do czytania, uczniowie również:

- prowadzą dzienniczki lektur,
- w roku szkolnym 2016/2017 napisali i zilustrowali pierwszą, autorską książeczkę, zdobywając czołowe lokaty,
- przygotowali wystawę: „Moje ulubione baśnie, bajki, opowiadania i wiersze”,
- brali udział w Szkolnym Konkursie Czytelniczo-Plastycznym „Czy znasz swoje lektury?”, którego byłam organizatorem,
- przekazali przeczytane książeczki do biblioteki szkolnej, w ramach akcji: „Podzielmy się książkami, które już przeczytaliśmy”,
- wspólnie układali hasła i rymowanki promujące czytanie, np.: *Lubię czytać wieczorami, wtedy zasypiam z kolorowymi snami, Czytam w nocy, czytam w dzień, bo nie jestem żaden leń, Klasa II a dobrze wie, książki są, by czytać je!, II a bajki zna, czyta każdy ty i ja!, U nas taka moda w klasie, każdy czyta ile da się.*

Dzięki wsparciu rodziców, mogę z całym przekonaniem stwierdzić, że efekty są bardzo widoczne, a ja jako wychowawca jestem bardzo dumna.

Iwona Walczak – nauczyciel bibliotekarz Szkoły Podstawowej nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego w Częstochowie

Nocne harce w bibliotece 2015/2016

W roku szkolnym 2015/2016 po raz pierwszy zorganizowaliśmy imprezę promującą czytelnictwo „Nocne harce w bibliotece”. Na podstawie opracowanego scenariusza, po wspólnym wysłuchaniu fragmentów wybranej lektury, przystąpiliśmy do przygotowywania kolacji. Były to sałatki przyrządzone według pomysłu dzieci. Uczniowie dobrali się w grupy, które miały opracować przepis, wykonać potrawę i ją zareklamować. Po wykonaniu zadania, słuchając e-booka, mogliśmy skosztować przygotowanych dań. W organizację imprezy włączyli się również aktywnie rodzice.

Wszyscy z niecierpliwością oczekiwali kulminacyjnego punktu programu, czyli poszukiwania skarbu. Aby uzyskać instrukcję prowadzącą do jego odnalezienia – grupy musiały zdać test sprawnościowy. Był to szereg zadań wymagających od dzieci sprytu, zwinności, szybkości. Wśród zabaw znalazły się: konkurs szybkiego zjedzenia jabłka zawieszzonego na nitce, spożycie cytryny z uśmiechem, pokonanie toru przeszkód, pajęczyny czy worek zgadywanek.

Zwycięzcy tych konkurencji otrzymali kartę zadań i mapę prowadzącą do skarbu. Uczniowie w ciemnościach, wyposażeni w latarki, wyruszyli na trasę poszukiwań. Zadania prowadzące do celu znajdowały się między innymi w zasobach e-podręczników. Każda z grup zmagala się z łamigłówkami logicznymi, słownymi i literackimi. Należało też wykazać się znajomością obsługi tablicy interaktywnej, ale również umiejętnością logicznego myślenia i pracy w zespole. Dotarcie do kolejnych wskazówek sprawiło uczestnikom sporo trudności. Z wielką determinacją jednak uczniowie rozwiązywali kolejne zadania.

W przerwie poszukiwań odwiedził nas niespodziewany, nocny gość. Był nim nasz absolwent, członek zespołu Pipes&Drums. Jest to jedyna orkiestra w Polsce wykonująca tradycyjną szkocką muzykę na wielkich dudach szkockich. Ubrany w tradycyjny szkocki strój zapoznał dzieci z instrumentem, wykonał dla nich kilka utworów, a dzieci mogły zadawać pytania i same zagrać na tym niełatwym i rzadkim instrumencie.

Wszystkim grupom udało się odnaleźć ukryty na terenie szkoły skarb. Młodzi poszukiwacze zostali nagrodzeni słodkimi upominkami. Było dużo pracy, ale też śmiechu i zabawy. Przed udaniem się na nocny odpoczynek uczniowie przebrali się w stroje przygotowane wcześniej w domu i rozpoczął się pokaz mody. Niektórzy bardzo ciekawie prezentowali się na scenie. Były wróżki, księżniczki, zwierzęta. W tym czasie pozostali uczestnicy wykonywali im zdjęcia. Pozowanie do zdjęć bardzo podobało się uczestnikom zabawy.

Następnie zmęczeni, przystąpiliśmy do wieczornej toalety. To była niesamowita frajda dla dzieci, że mogły nocować wspólnie z koleżankami i kolegami w szkole. Uczniowie gotowi do spania czytali sobie ulubione książki, które przynieśli z domu. Potem mieli możliwość wymienienia się książkami, które ich zainteresowały. Ostatnim punktem programu było oglądanie na ekranie filmu oraz zasobów o książce „Lew, czarownica i stara szafa” w Story Jumper.

Jako podsumowanie imprezy poszczególne grupy zadaniowe wykonały prezentacje multimedialne z wykorzystaniem wykonanych podczas zabawy zdjęć. Celem podchodów czytelniczych było ukazanie obecności literatury we wszystkich aspektach życia codziennego.

Nocne harce w bibliotece 2016/2017

„Nocne harce w bibliotece”, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, zostały zorganizowane po raz drugi. Do wieczornej zabawy zaprosiliśmy uczniów klas III-VI. Celem zajęć było zdobycie ukrytego „skarbu”. Jego odnalezienie było możliwe po wykonaniu wielu zadań: na początku zręcznościowych, następnie – literackich. W podchodach wzięły udział trzy grupy dzieci, które rywalizowały ze sobą poruszając się po wyznaczonych salach na terenie szkoły. Każda z grup, wyposażona w latarki, musiała w ciemności odnaleźć 10 ukrytych kopert z zadaniami, które po ich prawidłowym rozwiązaniu prowadziły do celu – paczki z niespodzianką. Grupa, która w całej rywalizacji zdobyła największą liczbę punktów otrzymała „skarb” ukryty w zakamarkach biblioteki. Zgodnie z tradycją „Nocnych harców” odwiedził nas niespodziewany gość – w tym roku był to choreograf zespołu tanecznego – Justyna Wilk z grupą uczniów ubranych w stroje ludowe. Zaprezentowali oni znane tańce narodowe. Dowiedzieli-

śmy się wielu ciekawostek dotyczących tańców, strojów ludowych i ciężkiej pracy tancerzy. Na imprezie nie zabrakło również smacznego poczęstunku i „słodkiego co nieco”. W organizację spotkania włączyli się również rodzice.

Zabawie towarzyszyły wielkie emocje, więc na jej zakończenie zmęczeni obejrzelśmy film *Mały księżę*. Bawiliśmy się i uczyliśmy; poznaliśmy szkołę z innej strony – jako przyjazne miejsce spędzania wolnego czasu. Było wesoło, radośnie, śmiesznie i rozrywkowo.

Z pewnością bez udziału rodziców w procesie wdrażania do czytania dzieci nie wychowamy młodych czytelników. Dlatego należy przybliżyć rodziców do biblioteki i propagować wśród nich czytelnictwo, wykorzystując różnorodne, nieszablonowe działania. Mam tu na myśli m.in. włączanie rodziców do wszelkiego rodzaju imprez czytelniczych za pośrednictwem dzieci: konkursy, spotkania autorskie, wystawy, prelekcje, przedstawienia oraz uroczystości. Jedną z takich form w mojej szkole są cyklicznie organizowane „Nocne harce w bibliotece”. Rodzice nie tylko angażują się w przygotowanie tej imprezy (zakup nagród, dary książkowe, kontakty z różnymi instytucjami, odpowiednie wyposażenie dzieci), ale także lepiej poznają bibliotekę, jej działania i ofertę skierowaną do swoich czytelników. Pomagając w przygotowaniu różnych atrakcji (np. nocna wizyta niespodziewanego gościa, wspólny poczęstunek przy wykorzystaniu przepisów na zdrowe jedzenie, surówki, desery) i opiece nad dziećmi poznają się wzajemnie, często nawiązując przyjaźnie. Postrzegają szkołę i bibliotekę nie tylko jako miejsce nauki. Doceniają rolę biblioteki w wychowaniu ich dzieci, w kulturalnym zagospodarowaniu wolnego czasu, ochronie ich dzieci przed uzależnieniem od internetu. W ten sposób rodzice stają się bezcennym potencjałem w promocji książki i biblioteki.

Czytelnictwo dzieci i młodzieży należy rozwijać. Ważne jest, aby wszelkie inicjatywy promujące rozwój zainteresowań czytelniczych były wspierane także przez rodzinę – rodziców, rodzeństwo, babcię, dziadka, ponieważ ich pozytywne wzorce i postawy wpływają korzystnie na proces rozwoju kultury czytelniczej wśród dzieci.